

**DEJINY
KATOLICKEJ
CIRKVI**

LUDWIG HERTLING S.J.

OBSAH

ÚVODOM str. 7

I. ZALOŽENIE A ROZVOJ CIRKVI
V PRVÝCH TROCH STOROČIACH str. 9

Rozdelenie na miestne správne obvody 10 – Monarchický episkopát 12
– Šírenie kresťanstva 13 – Sv. Peter v Ríme 16 – Zoznam pápežov 20
– Gnóza 22 – Pápež Viktor 23 – Alexandrijská škola 24 – Tertulián
25 – Pápeži Zefirín a Kalixt. Hypolitov rozkol 25 – Fabián (236-250)
27 – Kornel 27 – Sviatosť zmierenia v staroveku 28 – Spor o krste he-
retikov 30 – Spor dvoch Dionýzov 31.

II. ŽIVOT CIRKVI V STAROVEKU str. 33

Jednota starovekej Cirkvi: spoločenstvo 33 – Listy spoločenstva 34 –
Rím, stredisko spoločenstva 35 – Pápežský primát v staroveku 36 –
Cirkev práva a Cirkev lásky 37 – Najstaršie správy o slávení Eucharistie
38 – Ako často sa slúžila svätá omša 40 – Vznik kresťanských bohoslu-
žobných stavieb 42 – Rozvoj slávnostných bohoslužieb 43 – Krst 45 –
Charitatívna činnosť starovekej Cirkvi 46 – Matriky chudobných 47 –
Finančné prostriedky Cirkvi 48 – Spätný pohľad na staroveké dušpas-
tierstvo 49.

III. PRENASLEDOVANIA str. 51

Právne podklady 51 – Politické pohnútky 54 – Nenávisť náboženstva
54 – Pôvod protikresťanskej nenávisťi 55 – Príčiny v samotných kresťa-
noch 55 – Prvé obdobie prenasledovania: individuálne procesy 56 –
Začiatky protikresťanského zákonodarstva 56 – Trajánov reskript 57 –
Jednotliví mučeníci druhého storočia 59 – Druhé obdobie: hromadné
procesy 59 – Septimius Severus 60 – Décius 61 – Valerián 63 – Cir-
kevné majetky 65 – Dioklecián 65 – Spätný pohľad na prenasledova-
nia 67 – Počet mučeníkov 69 – Význam prenasledovania kresťanov
69.

IV. OBDOBIE VEĽKÝCH CIRKEVNÝCH OTCOV A ZAČIATKY REHOĽNÍCTVA

str. 71

Konštantín 71 – Arianizmus 72 – Počiatky teológie 72 – Arius 73 – Nicejský koncil 74 – Od Nicey po Carihrad (325-380) 75 – Konštan-
cius 76 – Julián Apostata 77 – Ekumenické koncily 79 – Význam bo-
ja proti arianizmu 80 – Veľkí cirkevní otcovia 82 – Začiatky kresťan-
skej literatúry 82 – Atanáz a otcovia z Kapadócie 83 – Ján Zlatoústý 84
– Ambróz 85 – Hieronym 85 – Augustín 86 – Začiatky rehoľného ži-
vota 88 – Začiatky mníšstva 88 – Rozšírenie mníšstva na Východe 90
– Mníšstvo na Západe 92 – Lerin 92 – Írsko. Kolumbán 93 – Bene-
dikt 94.

V. PREMENA STAROVEKEJ CIRKVI NA EURÓPSKU CIRKEV STREDOVEKU

str. 97

Sťahovanie národov 97 – Úbytok obyvateľstva 99 – Rozvoj Cirkvi 100
– Začiatky odpadlícva na Východe. Herézy piateho storočia 101 –
Nestorianizmus 101 – Efezský koncil 103 – Monofyzitizmus 103 –
Chalcedon 104 – Henotikon 105 – Rast v Európe 107 – Arianizmus
medzi Germánmi 107 – Afrika 108 – Španielsko 109 – Galia 109 –
Británia 110 – Kresťanstvo v Nemecku 111 – Sv. Bonifác 112 – Ta-
liansko a pápeži 113 – Cisár Justinián 114 – Pápeži ako vladári Ríma
115 – Gregor Veľký 116 – Carihradský patriarcha 117 – Islam 118 –
Pápežstvo a Franská ríša 121 – Korunovácia Pipina 121 – Konštantíno-
va donácia 122 – Karol Veľký 123 – Rozkol byzantskej cirkvi 124 –
Monoteletizmus 124 – Šiesty ekumenický koncil a anatéma proti
Honoriovi 125 – Spor o obrazy 126 – Fócius 128 – Následky rozkolu
gréckej cirkvi 130.

VI. VÝSTUP Z BARBARSTVA

str. 133

Pápeži po Karolovi Veľkom 133 – Tmavé storočie pápežstva 134 –
Grófi z Tuscula 135 – Krescenciovci 136 – Nemecko pod saskými ci-
sármi 137 – Cluny 139 – Feudalizmus 139 – Súkromné kostoly 140
– Rast clunského kláštora 141 – Pustovníci 142 – Nový rad pápežov
pod vplyvom cisárov 144 – Gregor V. a Silvester II. 144 – Nová nad-
vláda Tusculčanov 145 – Zásah Henricha III. 146 – Normani 146 –

Byzantský rozkol 147 – Voľby pápežov pod vplyvom Hildebranda 148 – Kardinálske kolégium 149 – Nové zákony o pápežskej voľbe 149 – Alexander II. (1061-1073) 150 – Gregor VII. (1073-1085) 151 – Konflikt s Henrichom IV. 153 – Canossa 154 – Gregorov koniec 155 – Gregorovi nástupcovia 156 – Koniec sporu o investitúru 158 – Wormský konkordát 158.

VII. CIRKEVNÝ ŽIVOT V STREDOVEKU str. 161

Diecézy 161 – Farnosti 163 – Duchovenstvo 163 – Regulárni kanonici 164 – Cisterciáni 165 – Rytierske rády 167 – Žobravé rády 169 – Náboženská situácia počiatkom 13. storočia 169 – Sv. František 171 – Dominikáni 172 – 13. kánon Štvrtého lateránskeho koncilu 174 – Ďalšie žobravé rády 174 – Vplyv žobravých rádov na dušpastierstvo 175 – Scholastika 176 – Univerzity 177 – Význam scholastiky pre náboženský život 178 – Sviatosť oltára 179 – Pobožnosti 180 – Cirkevné kanonické právo 181.

VIII. VONKAJŠIE OSUDY CIRKVI V 12. A 13. STOROČÍ str. 183

Križiacke vojny 183 – Zaujatie Jeruzalema 184 – Saladin 185 – Križiacka výprava do Carihradu 186 – Posledné krížové výpravy 187 – Príčiny neúspechov 188 – Pápeži 12. storočia 190 – Schizma roku 1130 190 – Barbarossa 191 – Alexander III. (1159-1181) 192 – Začiatok sporu o Sicíliu 193 – Inocent III. 194 – Zápas o nemecký trón 195 – Pápež feudálnym pánom Anglicka 196 – Význam Inocenta III. pre vnútorný život Cirkvi 198 – Pápežstvo sa obracia k Francúzsku 198 – Boj s Fridrichom II. 198 – Francúzsko 200 – Poslední pápeži 13. storočia 200 – Neapol pod Anjouovcami 201 – Bonifác VIII. (1294-1303) 202 – Začiatok sporu s Francúzskom 202 – Svätý rok 203. – Bulla “Unam Sanctam” 203 – Agnani 205.

IX. AVIGNONSKÉ VYHNANSTVO A VEĽKÝ ROZKOL str. 207

Preloženie pápežského sídla do Francúzska 207 – Zánik templárov 208 – Ján XXII. (1316-1334) 209 – Pápežské financie 210 – Ďalší avi-

gnonskí pápeži 211 – Úsudok o Avignone 213 – Veľký rozkol 215 – Návrat do Ríma 215 – Voľba Urbana VI. 216 – Rozkol 217 – Séria rímskych pápežov 218 – Koncil v Pise 218 – Kostnický koncil 219 – Obdobie “koncilových teórií” po Kostnickom koncile 220 – Pastorage “Dejiny pápežov” 220 – Martin V. (1417-1431) 221 – Eugen IV. (1431-1447) 222 – Zjednotenie s Grékmi 223 – Bazilejský rozkol 225 – Mikuláš V. (1447-1455) 226 – Kalixt III. (1455-1458) 226 – Pius II. (1458-1464) 226 – Husiti v Čechách 228 – Spätný pohľad na nábožen-ský život v 14. storočí a na začiatku 15. storočia 229 – “Devotio moderna” (Moderná nábožnosť) 231.

X. OBDOBIE HUMANIZMU A RENESANCIE str. 233

Sociálne a hospodárske zmeny 233 – Pokrok v technike 234 – Nový typ ľudstva 235 – Pápeži renesančnej doby 236 – Sixtus IV. (1471-1484) 237 – Inocent VIII. (1484-1492) 239 – Alexander VI. (1492-1503) 240 – Zápas o Neapol 241 – Pápežský štát 242 – Savonarola 244 – Pius III. (September-október 1503) 246 – Július II. (1503-1513) 246 – Lev X. (1513-1521) 248 – Sprisahanie kardinálov 249 – Hadrián VI. (1522-1523) 250 – Klement VII. (1523-1534) 251.

XI. REFORMÁCIA str. 255

Martin Luther a odpad od Cirkvi v Nemecku 255 – Lutherova osobnosť 256 – Začiatok odpadu 257 – Šmalkaldská liga 258 – Augsburský mier 259 – Karol V. 260 – Reformácia vo Švajčiarsku 261 – Zwingli 261 – Kalvín 262 – Anglicko 262 – Rozvod Henricha VIII. 263 – Tomáš Morus 264 – Škandinávia a baltické krajiny 265 – Príčiny od-padu 266.

XII. REKATOLIZÁCIA str. 269

Španielsko za Ferdinanda a Izabely 269 – Španielsko v 16. storočí 270 – Filip II. 271 – Pavol III. (1534-1549) 272 – Reforma kardinál-skeho zboru 273 – Prípravy na koncil 274 – Otvorenie koncilu 275 – Nové rehole 277 – Spoločnosť Ježišova 277 – Ignác z Loyoly 278 – Dôležitosť rehoľného kléru 279 – Kapucíni 280 – Kríza viery v Talian-sku 280 – Spätný pohľad na pontifikát Pavla III. 281 – Július III. (1550-1555) 281 – Marcel II. (1555) 282 – Pavol IV. (1555-1559) 282

– Pius IV. (1559-1565) 283 – Ukončenie Tridentského koncilu 285 – Význam Tridentského snemu 286 – Veľkí pápeži po Tridentskom sneme 287 – Pius V. (1566-1572) 287 – Gregor XIII. (1572-1585) 288 – Svätí v Ríme 290 – Sixtus V. (1585-1590) 290 – Klement VIII. (1592-1605) 291 – Spor o otázke milosti 292.

XIII. OBDOBIE BAROKA V EURÓPE str. 295

Anglicko 295 – Anglikánske ordinácie 296 – Škótsko 297 – Írsko 297 – Nizozemsko 297 – Nemecko po náboženskom mieri v Augsburgu 298 – Tridsaťročná vojna 299 – Gustáv Adolf Švédsky 299 – Čechy 300 – Poľsko 301 – Ukrajina 301 – Uhorsko 302 – Francúzsko 302 – Vojna s hugenotmi 304 – Konverzia Henricha IV. 305 – Počet katolíkov po reformácii 306 – Politické zmeny v Európe po tridsaťročnej vojne 307 – Francúzsko ako vedúca katolícka mocnosť 308 – Biskupi, duchovní mužovia, svätci 309 – Janzenizmus 310 – Galikanizmus 311 – Nemecko v období baroka 312 – Taliansko 314 – Cirkevné vedy 315 – Pápeži barokového obdobia 316.

XIV. ZAČIATKY CIRKVI V AMERIKE str. 321

Politické ovládnutie Ameriky 322 – Kolonizovanie Ameriky 324 – Prábyvatelstvo 324 – Európska kolonizácia 325 – Mestá 327 – Cirkev v španielskej Amerike 328 – Začiatky 328 – Mexiko 329 – Peru 330 – Obrátenie domorodcov 331 – Redukcie 332 – Svätí a iné vynikajúce osobnosti 333 – Kráľovský patronát 334 – Brazília 335 – Kolonizácia 335 – Cirkev v Brazílii 336 – Severná Amerika 338 – Kanada 338 – Anglické kolónie 338 – Spätný pohľad 340.

XV. FRANCÚZSKA REVOLÚCIA str. 343

Otcovia osvietenstva 343 – Boj proti jezuitom 344 – Poslední pápeži pred revolúciou 345 – Pius VI. (1775-1799) 346 – Francúzska revolúcia 347 – Udalosti vo Francúzsku 347 – Pius VII. 349 – Sekularizácia v Nemecku 350.

XVI. DEVÄTNÁSTE STOROČIE str. 353

Nový pojem štátu 353 – Vôľa ľudu 354 – Štátna všemohúcnosť 355 – Politický charakter katolíkov 356 – Politické udalosti v jednotlivých štá-

438 – Svätci Slovenska v cyrilometodskom období a po ňom 440 – Cirkevné zriadenie na stredovekom Slovensku 444 – Náboženský život na stredovekom Slovensku 445 – Vpád husitov na Slovensko 448 – Výboje Turkov v Uhorsku 449 – Protestantská reformácia na Slovensku 450 – Katolícka obnova 452 – Užhorodská Únia 455 – Vývoj cirkevného zriadenia 455 – Jozefinizmus 456 – Ťažké roky 1848-1918 457 – St'ahovanie Slovákov 459 – Cirkevné pomery v Česko-Slovenskej republike 460 – Vývoj cirkevného zriadenia 462 – Slovenská republika (1939-1945) 463 – V obnovenej Česko-Slovenskej republike 464.

REGISTER

str. 467